

Bilaga 5 till kommunfullmäktiges protokoll 2006-04-03 § 8

Svar på interpellation 2006:1 av Ewa Samuelsson (kd) om stadens samarbete med frivilligorganisationer för att lösa hemlösheten

Ewa Samuelsson (kd) har ställt ett antal frågor till mig om stadens samarbete med frivilligorganisationer för att lösa hemlösheten.

När det gäller hemlösheten i Stockholm har den borgerliga oppositionen under mandatperioden återkommande kritiserat majoriteten för två saker: den s.k. tak-över-huvudgarantin ska ha avskaffats, och stödet till frivilligorganisationerna ska ha minskats kraftigt. Oppositionen har gett uttryck för dessa uppfattningar i såväl den politiska debatten som media. Uppfattningarna överensstämmer dock inte med verkligheten. I själva verket har stödet till frivilligorganisationerna inom den sociala sektorn ökat kraftigt under de senaste åren. 2001 (under den dåvarande borgerliga majoriteten) låg stödet som fördelades via socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott på drygt 62,5 miljoner kr, plus 10,5 miljoner kr fördelade direkt via socialtjänstnämnden – totalt ca 73 miljoner kr. 2004 hade detta ökat till 86 miljoner kr, en höjning med ca 18 %. Tak-över-huvud-garantin har inte heller avskaffats utan gäller med tidigare beslutade kriterier, däremot har åtgärder vidtagits för att förbättra verkningarna av garantin. Interpellantens frågeställningar vilar därför på en felaktig grund, genom att interpellationen hänvisar till att en ”tuffare attityd” nu möter frivilligorganisationer.

Frivilligorganisationerna spelar en mycket viktig roll i samhället. Samhällets insatser kan med frivilligorganisationernas hjälp kompletteras och erbjuda fler vägar in till stöd och hjälp. Samtidigt är det viktigt att frivilligorganisationerna ska fungera just som komplement. En utveckling där organisationerna istället kompenserar för vad man upplever som brister i samhället ser jag däremot som någonting negativt. Organisationerna riskerar i dessa fall att få ett ansvar som de vare sig kan eller önskar ta. Under den förra, borgerliga mandatperioden fanns en klar tendens till en sådan utveckling, och vi har under denna mandatperiod arbetat för att tydliggöra rollerna.

Att erkänna och uppskatta frivilligorganisationernas betydelse betyder dock inte att staden ska avstå från granskning och krav på de verksamheter som bedrivs inom frivilligorganisationerna. Syftet med insatserna är att de ska vara till gagn för de enskilda individerna. För stadens insatser finns en stor insyn i verksamheten, en kontinuerlig diskussion om insatsernas kvalitet för brukarna och om möjligheter till uppföljning m.m. Det finns också formella kontrollorgan för de offentliga verksamheterna i form av exempelvis stadens egen revision eller statliga tillsynsmyndigheter. Även om en formell kontrollstruktur för frivilligorganisationer inte är önskvärd är det enligt min mening viktigt att inte okritiskt acceptera allt som bedrivs inom frivilligorganisationerna. För den enskilde brukarens skull är insyn och öppenhet nödvändiga delar. Jag tycker därför att det är positivt att det genom socialtjänstnämndens arbete med organisations- och föreningsstödet sker en granskning av verksamheterna.

Interpellanten tar upp Stadsmissionen som ett exempel på en organisation som hamnat i svårigheter under denna mandatperiod. Sanningen är istället att Stadsmissionen fått ett allt större ansvar under de senaste åren, oavsett majoritet. Stadsmissionen driver och har drivit ett antal boenden och verksamheter för hemlösa som staden nyttjar i mycket hög grad. I och med att staden finansierade Stadsmissionen för att inrätta lågtröskelboendet Basen uppgick stadens ekonomiska stöd till Stadsmissionen till som mest 14,5 miljoner kr under 2004. I början av 2005 tog staden över ansvaret för Basen, i fullt samförstånd med Stadsmissionen. Till 2006 har därför det totala stödet till Stadsmissionen minskat till ca 8,3 miljoner kr, men detta är fortfarande mer än under något av de borgerliga åren 1998-2002. Stadsmissionen driver flera andra mycket uppskattade och värdefulla verksamheter, som Klaragården, Bostället och Stadsmissionsgården.

1. Anser borgarrådet att frivilligorganisationer skall beläggas med munkavle och inte kunna uttrycka kritik mot den rådande situationen i Stockholm till exempel när det gäller hemlöshet?

Frivilligorganisationer och de som är engagerade i dessa har naturligtvis samma rätt som alla andra att uttrycka sina åsikter. Att belägga personer eller organisationer med munkavle för att hindra dem att diskutera hemlöshet är för mig helt främmande. Jag har svårt att tolka interpellantens fråga på annat sätt än att hon vill belägga mig med en form av munkavle, genom att jag borde veta bättre än att kritisera frivilligorganisationerna. Om kritik riktas mot myndigheternas arbete i de områden där jag har det politiska ansvaret ser jag det dock som min skyldighet att vara med i diskussionen. Just Stadsmissionen har vid ett antal tillfällen ifrågasatt myndigheternas sätt att arbeta. Kritiken är säkert rättmätig i vissa delar och att ta till sig den är något som kan förbättra stadens insatser. Men när Stadsmissionen talar om att det vore önskvärt med "myndighetsfria" zoner för de mest utsatta anser jag att det uppstår problem. Dels eftersom jag anser att myndigheten, det offentliga, alltid ska ha det yttersta ansvaret, dels eftersom jag anser att det uppstår en otydlighet när en organisation som Stadsmissionen talar om behovet av myndighetsfria zoner. Om staden helt finansierar en verksamhet driven av Stadsmissionen, är den då att anse som myndighetsfri? Dessa uppfattningar har jag i olika sammanhang diskuterat, oftast med Stadsmissionen närvarande. Diskussionen är dock inget som påverkar stödet till Stadsmissionen negativt, vilket tydligt visas av att staden lagt ett allt större ansvar på Stadsmissionen.

2. Hur ser borgarrådet på frivilligorganisationer och det arbete de utför?

Som beskrivs ovan utgör frivilligorganisationerna en omistlig del av stadens insatser för de mest utsatta.

3. Är det borgarrådets målsättning att minimera kontakterna och samarbetet med frivilligorganisationerna?

Naturligtvis inte, vilket framgår av det ovan skrivna samt av alla de budgetar och politiska beslut som fattats under denna mandatperiod.

4. Om inte, vad gör staden för att förbättra samarbetet med frivilligorganisationerna för att exempelvis kunna lösa situationen för hemlösa?

Förutom att öka det ekonomiska stödet och hitta fler sätt att stödja verksamheter som kan vara positiva för de enskilda brukarna har staden under denna mandatperiod utvecklat fler sätt att hitta samsarbetsformer mellan frivilligorganisationerna och staden. Genom en unik samverkan med klientorganisationen Rainbow kan staden idag erbjuda boende, sysselsättning och meningsfull fritid för personer som är i riskzonen för att hamna utanför samhället. Denna typ av samverkan skapar mervärde för alla parter och jag ser gärna en utveckling av flera liknande verksamheter. Vi har också inlett en samverkansform där de frivilligorganisationer som bedriver dagliga verksamheter för hemlösa (bland dem Stadsmissionen) diskuterar problem och utvecklingsmöjligheter med representanter för staden. Dessa träffar är mycket uppskattade och ett bra tillfälle för staden att få en bild av de svårigheter, och möjligheter, som frivilligorganisationerna möter.

Stockholm den 28 februari 2006

Margareta Olofsson (v)
Socialborgarråd